

ULUSLARARASI İKTİSAT TEORİSİ

Uluslararası Ticaret Teorisi: Uluslararası Ekonominin, ülkelerin neden dış ticaret yaptıkları, uluslararası serbest ticaret ve uzmanlaşmanın yararları gibi konuları açıklayan ana bölümü.

ADAM SMİTH: Uluslararası Ekonominin ve Genel Ekonomi biliminin kurucusu, Ulusların Zenginliği ünlü kitabı.

Merkantilizm, XVI-XVIII. Yüzyıllar arasında, Klasik İktisat Ekolünden önce dünyada geçerli olan ekonomik ve siyasal doktrindir. Dünya servetlerini altın ve gümüş miktarı ile ölçerler. İhracat artmalı.

Emek-değer teorisi: Malların piyasa değişim oranının onların içerdiği emek miktarlarına bağlı olduğu biçimindeki klasik görüştür.

Adam Smith serbest ticaret ve uluslararası uzmanlaşmanın yararlarını MUTLAK ÜSTÜNLÜK TEORİSİ ile açıklar.

DAVID RİCARDO, Mutlak Üstünlük Teorisi ne ilişkin analizleri geliştirerek Karşılaştırmalı Üstünlük Teorisini ortaya attı.

Bir malın fırsat maliyeti, o malın üretimini bir birim artırmak için gereken tüm kaynakları serbest bırakmak üzere, başka bir malın üretiminden vazgeçilmesi gereken miktara eşittir.

*Uluslararası İktisat Teorisi'nde göreceli fiyatlar, **ticaret hadleri** ismini almakta ve ihraç mallarının ithal mallarıyla değişim oranı olarak tanımlanmaktadır.*

*İthal malı birer birim artırılırken, bunların karşılığında ülkenin kendi malından önereceği miktarları gösteren eğriye **teklif eğrisi** denir.*

HECKSCHER-OHLİN TEORİSİ oldukça açık, basit ve rasyonel bir düşünceye dayanır. Teoride savunulan anadüşünceyi şu şekilde ifade edebiliriz: **Bir ülke hangi üretim faktörüne zengin olarak sahipse üretimi o faktörü yoğun biçimde gerektiren mallarda karşılaştırmalı üstünlük elde eder, yani onları daha ucuza üretir ve o alanlarda uzmanlaşır.**

Faktör donatımı: Ülkelerin sahip oldukları göreceli emek ve sermaye arzı.

STOLPER-SAMUELSON GELİR DAĞILIMI TEOREMİ: Faktör donatımı teorisinden çıkartılan bir hipotezdir. Buna göre serbest ticaret gelir dağılımını ülkenin zengin biçimde sahip bulunduğu faktör lehine ve arzı kısıt olan faktör aleyhine değiştirir.

YANSIZ BÜYÜME DURUMU: Emek ve sermaye faktörlerindeki artış oranları birbirlerine ne ölçüde yakınsa yeni eğri de ilk şekline göre o derece paralele yakın konumda olur. Başka bir deyişle ekonominin sermaye/emek oranı o derece sabit kalır.

RYBCZYNSKI TEOREMİ: İki mallı ve iki faktörlü bir modelde, tam çalışma koşulları altında eğer tek bir faktörün arzı artırılacak olursa, onu yoğun olarak kullanan malda üretim genişler, diğer malda ise daralır. Bu görüşe, onu ilk kez ortaya atan İngiliz iktisatçısının ismiyle Rybczynski Teoremi adı verilir.

YOKSULLAŞTIRAN BÜYÜME: Hint asıllı iktisatçı **Jagdish Bhagwati**, klasikleşmiş bir makalesinde büyümenin net olarak refah düşüşüne yol açabileceği koşulları teorik olarak ortaya koymuş ve bu tür büyümeye “yoksullaştıran büyüme” adını vermiştir.

Ekonomik büyüme, bir ülkede toplam üretim hacminin (gayrisafi yurt içi hasıla-GSYİH) genişlemesi.

İÇSEL ÖLÇEK EKONOMİLERİ: Üretim hacmi genişledikçe firma içinden gelen etkilerle maliyetlerin düşmesidir.

DIŞSAL ÖLÇEK EKONOMİLERİ: Firmanın bağlı olduğu endüstrinin genişlemesi ve gelişmesi dolayısıyla, firma dışından gelen etkilerin maliyetleri düşürmesidir.

Nitelikli İş Gücü Teoremi: Belirli türde mesleki beceriye zengin biçimde sahip ülkeler üretimi bu faktörü yoğun biçimde kullanan mallarda uzmanlaşırlar.

Ürün Dönemleri Hipotezi: Sanayileşmiş ülkeler tarafından bir mal ilk icat edildiğinde standart değildir. Zamanla standartlaşır ve az gelişmiş ülkeler tarafından ihraç edilmeye başlanır.

Çoğalan maliyet koşulları altında üretim olanakları eğrisi orijine göre içbükeydir. Bunun nedeni azalan verimler kanunudur.

Teklif eğrisi analizinin amacı; model yardımıyla uluslararası ticaret dengesini sağlayan göreceli fiyat oranının belirlenmesi.

Teklif eğrilerini etkileyen arz faktörleri; teknolojik gelişme, faktör artışları, yönetim bilgisinde ilerleme, vs.